

FYAM MENER ...

Den konstante udvikling af ny teknologi og ændringerne af opgaver og rutiner i almen praksis får betydning for os som kommende speciallæger i almen medicin.

Derfor følger FYAM-udvalget løbende med i udviklingen. For at sikre os en stærk stemme i debatten laver vi holdningspapirer til de mest relevante emner. Følg med her, og send gerne dit indspark i debatten til formand for FYAM-udvalget, Thomas Purup: fyam-formand@dsam.com

**Forum for
Yngre
Almen
Medicinere**

Om kunstig intelligens i almen praksis

FYAM-udvalget ser en stigende interesse for kunstig intelligens (AI). Fokus på anvendelsen af AI har hidtil primært rettet sig mod sekundærsektoren, men det flytter sig nu gradvist mod primærsektoren. Derfor skal vi som kommende praktiserende læger have en holdning til AI.

FYAM vurderer, at AI snart bliver indført i dele af sundhedsvæsenet. Vi tror, at AI gennem systematisk genkendelse af data vil kunne spare tid og ressourcer i et presset sundhedsvæsen, så nogle opgaver kan løses hurtigere. Det kan frigive mandskab og forbedre behandlingen af alle patienter. AI bliver en integreret del af arbejdsdagen, også for praktiserende læger.

FYAM-udvalget har nedsat en arbejdsgruppe, som har skrevet et holdningspapir om AI.

Idéen kom under et udvalgsmøde

i juni 2023. Vi nedsatte en arbejdsgruppe, som arbejdede med emnet over et halvt år. Fra nytår fik gruppen hjælp fra bl.a. Janus Laust Thomsen, Christoffer Bjerre Haase og Andreas Pihl. Et udkast til holdningspapiret blev diskuteret ved DSAM's repræsentantskabsmøde i marts 2024.

Det endelige "Holdningspapir om kunstig intelligens i almen praksis" blev vedtaget af et samlet FYAM-udvalg den 3. maj 2024. Det tager udgangspunkt i 8 temaer:

1. Vi er positivt indstillet over for AI

AI kan have en positiv effekt for sundhedspersonale, læger og patienter. Det er afgørende, at implementering først og fremmest kommer patienterne til gode. En succesfuld integrering af AI i almen praksis kræver, at læger er inkluderet i beslutnings-, implementerings- og evalueringsprocesserne.

2. AI kan spare tid, forbedre økonomien og øge både personlige ressourcer og arbejdsglæde, hvis vi bevarer den relationelle kommunikation og det holistiske overblik

Anvendelse af AI i den kliniske hverdag vil give besparelser i tid, økonomi og personlige ressourcer for mange ansatte i sundhedsvæsenet, og det kan øge arbejdsglæden og måske endda forebygge udbrændthed blandt læger og andre sundhedsfaglige. Frigivelse af behandlertid vil formentlig også bidrage til lægedækningen. Men vi skal bevare den relationelle kommunikation og det holistiske overblik, så korrekt visitation, vurdering, udredning og behandling sker hensigtsmæssigt og på lægens anmodning og ansvar.

3. Lægens kliniske blik og relation til patienten kan ikke erstattes, men AI kan understøtte beslutninger og lette overblikket over data

AI vil snart kunne rekvirere og analysere sig frem til diagnose og behandling, men det er lægens kliniske blik og forståelse for patienten, der afgør evt. diagnoser og behandlinger. FYAM-udvalget ønsker, at alle uddannelseslæger i almen medicin opnår kompetencer på mindst det aktuelle niveau for at sikre, at vi som speciallæger kan træffe egne velovervejede kliniske beslutninger. AI skal have fokus under uddannelsen, så kommende praktiserende læger kan anvende AI som beslutningsstøtteværktøj i den kliniske hverdag.

4. De almenmedicinske kerneværdier skal bevares: AI er kun "et ekstra lag"

Det grundlæggende er en god anamnese og en grundig objektiv undersøgelse. AI skal alene fungere som klinisk beslutningsstøtte, men kan ikke tage beslutninger for os. Det er lægefaglige vurderinger, der afgør, hvornår og hvordan patientens bekymrin-

ger skal undersøges, og hvornår de ikke skal udredes. Det er centralt for at mindske overdiagnostik og fastholde den personlige relation som en kerneværdi i almen medicin.

5. AI bruges først til administrative opgaver i almen praksis

AI skal i første omgang introduceres ved administrative opgaver i fremtidens almen praksis, bl.a. håndtering af korrespondancer, e-mailkonsultationer, udeblivelser og prøvesvar samt optimering af henvisningssystemet mellem sektorerne.

6. AI kan give overblik over patienten "på rette tid"

AI kan bidrage til at give et bedre overblik på "rette tid" over patientens diagnoser, medicin samt objektive og parakliniske fund. AI skal primært foreslå alternativer, hvis der skulle forekomme uoverensstemmelser i data i en aktuel behandling. Det kan sikre beslutningsstøtte, læring, forbedringer og øget patientsikkerhed ved eventuelle fejl. Et optimeret overblik over klinikens samlede klientel vil kunne bidrage til bedre opsporing af klinikens udsatte borgere og bedre kvalitetssikring i almen praksis.

7. Mere forskning skal bevare den faglige skepsis og undgå merarbejde

Fleere AI-værktøjer kan give realistiske produkter, men nogle giver falske fortolkninger af data ("hallucinerer") og diskriminerer på baggrund af forkert og selekteret datafodring, særligt i forhold til race, køn og seksualitet. AI må aldrig anvendes til "rygdækning" i kliniske vurderinger, og som læge skal man udvise faglig skepsis og dømmekraft, når AI kommer med forslag. Vi skal undgå merarbejde for os selv, patienterne og vores samarbejdspartnere.

8. Vi ønsker en restriktiv lovgivning med fokus på etiske overvejelser, retningslinjer for brug og mulighed for at teste AI i en almen praksis-kontekst

Anvendelse af AI i almen praksis skal hvile på restriktiv lovgivning og etiske overvejelser, der værner om patientsikkerheden og beskytter lægens ansvar. Mange aktuelle AI-værktøjer bygger på open source, hvilket skaber risiko for fejl i både datafortolkning og produkt. Det giver også udfordringer ift. GDPR og deling af data. Alle AI-værktøjer skal være grundigt testet i en almen praksis-kontekst og have bevist deres værd inden indførelse i almen praksis. Der bør også være klare regler for, hvornår man ikke må bruge AI i almen praksis og mulighed for at kontakte eksterne samarbejdspartnere for sparring og juridisk bistand. Vi anbefaler en exitstrategi, hvis forskning viser, at integreret AI skaber forkerte data og/eller medfører merarbejde for den praktiserende læge.

Arbejdet stopper ikke her

FYAM's arbejde med AI stopper ikke med udarbejdelsen af holdningspapiret om kunstig intelligens. FYAM er inviteret med i DSAM's arbejdsgruppe om avanceret teknologi og dataetik i almen praksis, så vi bliver endnu klogere på brug af AI i almen praksis.

Og så glæder vi os til DSAM's årsmøde den 5. oktober 2024, hvor temaet er "Kunstig intelligens i almen praksis". Ses vi? //

LÆS MERE

FYAM har udarbejdet et holdningspapir om kunstig intelligens, som findes på dsam.dk/fyam

